

ФУНКЦІЙНЕ НАВАНТАЖЕННЯ ОКАЗІОНАЛІЗМІВ У ХУДОЖНЬОМУ ТЕКСТІ МАРІЇ ТИТАРЕНКО «КОМУНІКАЦІЯ ВІД НУЛЯ. ЕСЕЇ ДЛЯ МАНІ»

Наталія Іванишин

кандидат філологічних наук, доцент,

доцент кафедри української мови

Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

вул. Шевченка, 57, м. Івано-Франківськ, Україна

orcid.org/0000-0003-1835-0466

ResearcherID: AAL-4288-2020

Scopus Author ID: 58163046300

e-mail: nataliia.ivanyshyn@pnu.edu.ua

Анотація. Стаття присвячена дослідженню функційного навантаження okazіоналізмів в есеїстиці Марії Титаренко. Мета розвідки полягає в аналізі особливостей актуалізації індивідуально-авторських новотворів і виявленні їх функцій у збірці «Комунікація від нуля. Есеї для Мані». Завдання розробки – охарактеризувати реалізацію текстотвірної, образотвірної, ідіостильової, аксіологічної, емоційно-експресивної, номінативної функцій okazіоналізмів у текстах есеїв. Об'єктом розвідки є okazіональні одиниці в художньому тексті Марії Титаренко. Предметом – особливості реалізації індивідуально-авторських лексичних одиниць і їх функцій в есеїстиці.

У художньому тексті індивідуально-авторські неологізми виконують низку функцій, серед яких ключовими вважаємо такі: номінативну, ідіостильову, емоційно-експресивну, оцінну, текстотвірну й образотвірну.

Номінативна функція реалізується через здатність авторських неолексем пропонувати цікаві неординарні назви для відомих понять або створювати нову реальність, вербалізуючи її, заповнюючи лексичні прогалини та надаючи художньому тексту виразності й унікальності.

Ідіостильова функція відображає авторський стиль, текст стає впізнаваним і сприймається як візитівка наратора.

Функція образотворення підкреслює особливості авторського світосприйняття, сприяє візуалізації описаного в уяві реципієнта, робить текст виразним, динамічним, а також розширює значення узуальних слів, додаючи нові відтінки значення або контексти.

Емоційно-експресивна функція індивідуально-авторських новотворів простежується через посередництво кількох аспектів: інтонаційна виразність, атракційність (будь-який новотвір привертає увагу), емоційне забарвлення значень (демінутивні й пейоративні суфікси), неочікуваність та оригінальність, символічне навантаження.

Аксіологічна функція досліджуваних одиниць полягає в їх здатності формувати оцінну рамку повідомлення, розміщуючи його сприйняття на шкалі від «+» до «-».

Текстотвірна функція працює на розгортання тексту, формування його змістової канви, розширення меж сприйняття художнього цілого.

Okazіоналізми реалізують окреслені функції не відокремлено, а тільки у співдії з іншими мовними засобами відображають авторську картину світу.

Ключові слова: текст, есе, неолексема, індивідуально-авторський неологізм, функція, текстотворення.

**THE FUNCTIONAL LOAD OF OCCASIONALISMS IN THE LITERARY TEXT
OF MARIA TYTARENKO “COMMUNICATION FROM SCRATCH.
ESSAYS FOR MANIA”**

Nataliia Ivanyshyn

*PhD in Ukrainian philology, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Ukrainian Language
at Vasyl Stefanyk Precarpathian National University
Shevchenko Str., 57, Ivano-Frankivsk, Ukraine
orcid.org/0000-0003-1835-0466
ResearcherID: AAL-4288-2020
Scopus Author ID: 58163046300
e-mail: nataliia.ivanyshyn@pnu.edu.ua*

Abstract. *The article is dedicated to studying the functional load of occasionalisms in the essays of Maria Tytarenko. The research aims to analyze the features of the actualization of individually authored neologisms and to identify their functions in the collection “Communication from Zero. Essays for Mania”. The development task is to characterize the implementation of the text-creating, image-creating, idio-stylistic, axiological, emotional-expressive, and nominative functions of occasionalism in essay texts. The object of the research is the occasional units in the literary text of Maria Tytarenko. The subject is the features of the implementation of individually authored lexical units and their functions in the essays.*

In the literary text, individually authored neologisms perform several functions, among which the key ones are considered to be: nominative, idio-stylistic, emotional-expressive, evaluative, text-creating, and image-creating.

The nominative function is realized through the ability of authorial neolexemes to offer interesting, extraordinary names for well-known concepts or to create a new reality by verbalizing it, filling lexical gaps, and giving the literary text expressiveness and uniqueness.

The idio-stylistic function reflects the author's style, making the text recognizable and perceived as the narrator's hallmark.

The image-creating function emphasizes the features of the author's perception of the world, contributes to the visualization of what is described in the recipient's imagination, makes the text expressive and dynamic, and expands the meanings of usual words by adding new shades of meaning or contexts.

The emotional-expressive function of individually authored neologisms is traced through several aspects: intonational expressiveness, attractiveness (any neologism attracts attention), the emotional colouring of meanings (diminutive and pejorative suffixes), unexpectedness and originality, and symbolic load.

The axiological function of the studied units lies in their ability to form an evaluative framework for the message, placing its perception on a scale from “+” to “-”.

The text-creating function works on the development of the text, forming its substantive canvas, and expanding the boundaries of the perception of the artistic whole.

Occasionalisms realize all these functions not separately, but only in conjunction with other linguistic means reflecting the author's picture of the world.

Key words: *text, essay, neolexeme, individually authored neologism, function, text-creation.*

Проблема інтерпретації художнього тексту завжди була й залишається в полі зору лінгвістів, оскільки дає змогу виявляти глибинні смисли художнього цілого, розкрити особливості його побудови, впливати на реципіювання та способи декодування. Не є винятком у цьому ключі й задекларована тема – «Функційне навантаження оказіоналізмів у художньому тексті Марії Титаренко «Комунікація від нуля. Есеї для Мані», адже саме індивідуально-авторські новотвори часто формують ідіостиль автора, дають

змогу глибше й багатовимірніше проаналізувати текст, виявити в ньому пласти інформації, для декодування якої потрібні додаткові мисленнєві зусилля реципієнта.

Неолексеми неодноразово ставали об'єктом спеціального лінгвістичного аналізу. Так, їх дослідженню присвятили праці чимало науковців, серед яких – С. Єрмоленко (аналізовані лінгвоодиниці «утворюються за наявними в мові моделями, але не використовуються в загальноживаному словнику, мають індивідуальний характер, уживаються

тільки в умовах певного контексту, який дає змогу розкрити їхнє значення» [1, с. 113]); Г. Вокальчук («мовленнєві утворення системного й асистемного характеру, що виникли в процесі індивідуального творчого акту як результат свідомого порушення автором мовної норми» [2, с. 32]); О. Жижома («...похідні слова ... з емоційно-експресивним забарвленням, ... ліквідують індивідуально-авторський «лексичний дефіцит», характеризуються специфічними структурними особливостями й функціями, семантичною та стилістичною маркованістю, розширюють лексикон продуцента у відповідних умовах, ситуаціях, контекстах і є показником процесу мислення творчої мовної особистості» [3, с. 14]); Р. Стефурак (лексема, яка «не є словниковою, ... створена автором саме в цьому контексті з метою асоціативно-образного розширення меж і плану вираження, і плану змісту, тобто образної виражальності самого тексту» [4, с. 73]); О. Кулик (неолексеми «експресивізують текст, емоційно заряджають ..., влучно передають ту чи ту думку в замаскованій формі, деавтоматизують сприйняття, стимулюють потребу креативно й критично мислити [5, с. 18]) та інші.

Як бачимо, більшість лінгвістів вважає, що ключовими ознаками індивідуально-авторських одиниць є контекстуальна зумовленість, експресія, емоційність, морфологічна й семантична гнучкість, атракційність, інноваційність, оцінність і незузальність.

Есе, або ж есей (саме такий варіант терміна пропонують окремі дослідники) є багатим матеріалом для актуалізації та аналізу okazіоналізмів, оскільки цей жанр дає авторові повну свободу в показі думок і почуттів, що робить його виражальні можливості практично безмежними. Таке сприйняття есе як окремого жанру літературної творчості підтверджується даними літературознавчого словника, автори якого акцентують на прозовій формі викладу, невеликому розмірі, довільній композиції, індивідуальності думки, логічності викладу поряд із певною суб'єктивністю, образністю й афористичністю [6, с. 243].

Мета розвідки – проаналізувати особливості актуалізації індивідуально-авторських новотворів і виявити їх функційне навантаження в збірці Марії Титаренко «Комунікація від нуля. Есеї для Мані».

Завдання розробки – охарактеризувати реалізацію текстотвірної, образотвірної, ідіостильової, аксіологічної, емоційно-експресивної, номінативної функцій okazіоналізмів у текстах есеїв.

Об'єктом розвідки є okazіональні одиниці в художньому тексті Марії Титаренко.

Предмет – особливості реалізації індивідуально-авторських лексичних одиниць і їх функції в есеїстиці.

Трактуючи есей як літературний жанр, здатний виявляти особисті міркування автора стосовно певної теми, уважаємо, що основними, іманентно властивими йому характеристиками є такі: суб'єктивність (есеї завжди відображає індивідуальний погляд автора на предмет обговорення); легкість і невимушеність стилю (розмовний виклад, імітація спілкування наживо); невеликий обсяг (концентрація на темі без деталізації, наявність простору для домислювання того, що залишилось неказаним); вільність структури (автор не обмежений суворими рамками жанру); зміщення часово-просторових планів (думка не статична: вона здатна проєктуватися як у горизонтальному, так і у вертикальному контексті); актуальність (роздуми на злободенну тематику); оцінність (виявлення авторського «я», градування його на шкалі від «+» до «-») тощо. Індивідуально-авторські новотвори в есеї повною мірою виявляють свій текстотвірний потенціал і виконують низку функцій, ключовими серед яких є номінативна, образотвірна, емоційно-експресивна, оцінна, ідіостильова, текстотвірна тощо. Проаналізуємо детально реалізацію кожної з них.

Так, номінативна функція полягає в тому, що авторські неолексеми пропонують цікаві, неординарні назви для відомих понять або створюють нову реальність із її відповідною вербалізацією, заповнюючи лексичні прогалини та надаючи художньому тексту виразності й унікальності. У збірці Марії Титаренко «Комунікація від нуля. Есеї для Мані» актуалізовано низку okazіональних одиниць, які, з одного боку, номінують нову реальність, а з іншого – дають комплексну характеристику зображуваних персонажів, подій чи явищ, водночас даючи їм оцінку та проєктуючи розгортання тексту. Так, авторка використовує пари слів з індивідуально-авторськими елементами

«гаджет – загадже(това)не (століття)» й «GODжет – заGODжетовані (дорослі)» з метою формування контрастності, акцентуванні на певних контрверсійних моментах. Якщо опозиція «гаджет – загадже(това)не (століття)» імплікує смисл «перенасичене технікою», то використання в другій опозиції прийому мовної гри для номінування певного історичного періоду й характеристики людей сприяє висновуванню додаткових латентних смислів, інтерпретація яких повертає вектор рецепції в інше русло. Авторка зазначає, що «наступне століття – це століття **гаджет-дітей**, для яких *гаджети* рівнозначні **GODжетам** (GOD – з англ. Бог). Як, у принципі, і для нас, **заGODжетованих дорослих**» [7, с. 13], «один клік мишки – і ти Творець» [7, с. 13], тобто зміни у слові на графічному рівні виявляються сутнісними для рецепції: *гаджет*=*GODжет* (смартфон для дітей і дорослих нового століття стає, з одного боку, Творцем нового, з іншого – центром сприйняття, необхідністю, без якої неможливо уявити повноцінне життя). Порівняймо ще: «Тому мова смайликів така популярна: клікнув на **круглянець** із відповідною гримасою – і маєш» [7, с. 43] – авторка пропонує новотвір «**круглянець**» для позначення емоціона за внутрішньоформною ознакою.

Образотвірна функція okazaціоналізмів дає змогу авторові створити яскраві, неординарні образи, що сприяють кращій візуалізації реципієнтами персонажів, місць і подій. Яскравим прикладом реалізації цієї функції в тексті є індивідуально-авторське слово «людина-на-ходу»: «Не бути людиною-на-ходу, а отже, чи залишатись людиною взагалі?» [7, с. 17]. Текстовий сегмент есею «Століття моєї Мані, або ефект «метлика»» базовано на опозиції «людина – не людина», «справжня людина – людиноподібна істота». Контрастність у тексті формується не тільки за допомогою особливостей рецепції, додаткових смислових природжень, а й цілком формальних показників, як-от: градація повторюваних часток «не» на позначення того, що мала б робити справжня людина, але не робить («не виходити, не спізнюватися, не губити ключів, не забувати парасолі, не тиснутися в метро, не стояти в заторі, не ламати підборів, не нервуватися, не застрягати в ліфті» тощо). Особливу увагу привертає підназва есею – «To go, or

not to go», що, на нашу думку, є алюзією на шекспірівський крилатий вислів «To be, or not to be», а звідси – і особливість інтерпретації: бути чи не бути людиною – індивідуальний вибір кожного, тобто інтертекстуальний елемент виконує ще й текстотвірну функцію: сприяє розгортанню художнього авторського конструкта, виявляє перспективні відношення (у підзаголовку закодовано передбачення розвитку подій). Проаналізуймо ще: «нікомунікація» – комунікативна девіація, провал у спілкуванні; «заGODжетовані дорослі» – характеристика людей, специфіка життя яких нерозривно пов'язана з гаджетами й новітніми технологіями).

Отже, функція творення образів підкреслює особливості авторського світосприйняття, сприяє візуалізації описаного в уяві реципієнта, робить текст виразним, динамічним, а також розширює значення узуальних слів, додаючи нові відтінки значення або контексти.

Оказаціональні одиниці здатні відобразити ідіостиль автора – текст стає впізнаваним і сприймається як візитівка наратора (Марія Титаренко вводить до тексту «Манині словотвори», тобто так звані дитячі слова, елементи дитячого мовлення, як вигадані донькою авторки, так і почуті від інших дітей чи їхніх батьків: «білянїжники» (підсніжники), «їсторан», «кінопланетяни», «бібіка», «шмаркетр», «гамазин», «пластиль»; «кариляти», «зопард», «швидка температура»: «Чи ви бачили колись зоопарда? А міряли швидку температуру? Бавилися із помагателями? Їли габулю чи мопідори? Плакали, коли чистили булью? Ходили в їсторан? Боялися кінопланетян? Розбивали собі коління? Кариляли? Годували мумуку? Збирали білянїжники? Чули, як обганяє всі бібіки голосна іу-іу? Ні? [7, с. 25]).

Використання дитячої лексики – «слів, характерних для мови дітей раннього віку, утворених за допомогою деформації звичайних слів або звуконаслідування, алітерації тощо» [8, с. 104] – є невід'ємною ознакою індивідуального стилю Марії Титаренко. Їх наявність у тексті детермінована назвою збірки – «Комунікація від нуля. Есеї для Мані», яка перспектує змістове наповнення художнього цілого: здобуття навичок спілкування, конструювання словофом, утворених з порушенням узусу.

Емоційно-експресивна функція неолексем відображає як емоційний стан персонажів, так і загальну тональність тексту. Оказіоналізми в художньому цілому здатні викликати в реципієнта сильні емоції, формувати асоціативні ряди. Наприклад: «*Маю таку ідею: написати дитячу **незабетку** із тих слів-словенят (не хочу їх називати незугарно «покручами») написати, щоб не забути, тому **«незабетка»***» [7, с. 24]. У тестовому сегменті актуалізовано два індивідуально-авторські новотвори, кожен із яких здатен впливати на емоційну сферу сприймача інформації: емоційно-експресивний потенціал лексеми «словенята» зреалізовано через використання демінутивного суфікса, а мовна одиниця «незабетка», утворена шляхом контамінації двох – «абетка» й «не забути», формує сильну емоційну конотацію, базовану на важливості індивідуального сприйняття ліричної героїні, правильного розставлення акцентів на шкалі «важливо – не важливо» (висновується асоціативний ланцюг: «абетка – ази – те, що не можна забувати»).

Порівняймо ще: «дивомір, недиво» – якщо перша лексема вказує на спосіб сприйняття світу як дивовижного й унікального, того, що можна «виміряти дивом», то друга – антонім до першої, щось абсурдне, неочікуване, нецікаве; «техновтома» – перенасичення інтернет-простором; «технообман» – утома від порожніх інтернет-акаунтів, за якими не видно реальних людей; «анти-ІТ-туризм» – утеча від цивілізації, «нід'сум'увати» – ключовим компонентом є «сум», засумувати тощо.

Як бачимо, емоційно-експресивна функція індивідуально-авторських новотворів простежується через посередництво кількох аспектів: інтонаційну виразність, атракційність (будь-який новотвір привертає увагу), емоційне забарвлення значень (демінутивні й пейоративні суфікси), неочікуваність та оригінальність, символічне навантаження.

Аксіологічна функція досліджуваних одиниць полягає в їх здатності формувати оцінну рамку повідомлення, розміщуючи його сприйняття на шкалі від «+» до «-». Наприклад, Марія Титаренко в есеї «Вага і невагомість слів» пропонує низку новотворів, значення яких має яскраве оцінне забарвлення: «Слова **знесловлюються**, **зне-**

славлюються...» [7, с. 41]); «...Саме через оці всі переносні значення ми вже так губимося у прямих значеннях і шукаємо в дослівному **поміжслів'я**» [7, с. 42]). У центрі есею – роздуми про вагу слова, точніше про втрату цієї ваги в сучасному світі, утрату значення, утрату функцій передавання й збереження інформації, виникнення політрактування й комунікативних девіацій – смисл, який оцінюються зі знаком «-» і реалізується повною мірою в авторських новотворах «знесловлюються», «поміжслів'я», досягається нагромадженням однотипних епітетів («Ми, на правду, живемо в надмірі слів – часто зайвих, чужих, часто одних і тих самих, порожніх, марних, сірих, безликих, образливих, фальшивих, безграмотних і нецензурних» [7, с. 41], параномазій (знесловлюються – знеславлюються) і трансформованих фразеологізмів («Слово – вже той горобець: як вилетить – не впіймаєш», «Написане пером – залюбки виволочиш волом. Зітреш delet'ом. Закинеш у треиш», «А на сторожі вже навряд чи хтось поставить Слово, якщо це не пароль» [7, с. 41]).

Порівняймо ще: «стресоцирість» – слово відображає емоційний стан людини в стресовій ситуації; «гаджет-діти» – нове покоління, яке не помічає реального світу й не уявляє життя без смартфонів; «сонячно-зоряні батареїки» – те, що працює цілодобово, постійно активна дитина.

Однією з ключових функцій індивідуально-авторських лексем у художньому творі є, безперечно, текстотвірність, оскільки оказіоналізми як одиниці, створені на вимогу певної комунікативної ситуації, є ключовими словами, такими, що є вузлами зчеплення семантичної структури тексту, відправними точками для його розгортання й декодування. Неолексема – це завжди сильна позиція, що володіє потужним атракційним потенціалом, тому розгортання її значення відбувається на тлі якщо не всього креативного авторського конструкта, то окремого його сегмента. Порівняймо: «Але ніколи ми не зачинали шафок, не відбирали начиння, не перешкоджали Мані досліджувати такий прекрасний і тактильний світ країни **Шухляндії**. Бо то був її шлях до пізнання світу – її **МАНІвці**. І там, на цих Маниних манівцях, там зима не настає, а падає...» [7, с. 27]. Наведений сегмент актуалізує використання неолексеми

«МАНІвці» – ключового слова, сконструйованого через посередництво графона – відхилення від графічного стандарту з метою надання мовній одиниці нових, часто енантіосемічних смислів. У тексті есею аналізована лінгвоодинація детермінує появу нових смислів: за Словником української мови, манівці – «кружний, обхідний шлях», тобто спостерігаємо висновування домінантного смислового ланцюга: «життя – манівці – Манині манівці – МАНІвці», у якому останнє слово, неолексема, акумулює значення всіх попередніх, а паронімічні атрактанти «МАНІвці – Манині манівці» підкреслюють авторське світосприйняття, її бачення картини світу, художню майстерність і здатність до творення асоціативних рядів. Порівняймо ще: «Ця замко-збиральницько-накипичувальна МАНІя (чи магія)...» [7, с. 104] – письменниця ще раз у тексті есею творить пароні-

мічну атракцію, ключовим компонентом якої є номінація «Маня».

Як бачимо, усі проаналізовані оказіоналізми реалізують окреслені функції не відокремлено, а тільки у співдії з іншими мовними засобами відображають авторську картину світу.

Отже, індивідуально-авторські неологізми в текстах есеїв Марії Титатенко здатні виконувати низку функцій (номінативну, образотвірну, ідіостильову, емоційно-експресивну, оцінну), створюючи виразні та впізнавані тексти, унікальні образи, передаючи емоції та почуття, збагачуючи текст інноваційними ідеями й формуючи його актуальність.

Перспективи дослідження вбачаємо в подальшому аналізі авторських новотворів, з'ясуванні їх структурних і семантичних особливостей, виявленні їх ролі в процесах образо- й текстотворення.

ЛІТЕРАТУРА

1. Українська мова. Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів / С.Я. Єрмоленко та ін. ; за ред. С.Я. Єрмоленко. Київ : Либідь, 2001. 224 с.
2. Вокальчук Г.М. Авторський неологізм в українській поезії ХХ століття (лексикографічний аспект) : монографія / за ред. А.П. Грищенка. Рівне : Науково-видавничий центр «Перспектива», 2004. 524 с.
3. Жижома О.О. Індивідуально-авторські новотвори в поетичному дискурсі 80–90-х років ХХ століття : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01 «Українська мова». Донецьк, 2003. 18 с.
4. Стефурак Р.І. Лексичні засоби вираження образності в поетичному тексті Богдана Томенчука. *Вчені записки ТНУ імені В. Вернадського. Серія «Філологія. Журналістика»*. 2022. Том 33 (72). № 4. Ч. 1. С. 72–76.
5. Кулик О.Д. Оказіоналізми як мовний засіб створення епатажної реклами. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія «Філологія. Журналістика»*. 2022. Том 33 (72). № 3. С. 17–22.
6. Літературознавчий словник-довідник / за ред. Р.Т. Гром'яка, Ю.І. Коваліва, В.І. Теремка. Київ : Академія, 2007. 752 с.
7. Титаренко М. Комунікація від нуля. Есеї для Мани. Львів : Видавництво Старого Лева, 2019. 232 с.
8. Мала філологічна енциклопедія : довідник / укл. О.І. Скопненко, Т.В. Цимбалюк. Київ : Довіра, 2007. 478 с.

REFERENCES

1. Yermolenko, S.Y., Bybyk, S.P., & Todor, O.H. (Eds.). (2001). *Ukrainska mova. Korotkyi tлумachnyi slovnyk lnhvistychnykh terminiv* [Ukrainian language: A brief explanatory dictionary of linguistic terms]. Kyiv: Lybid, 224 c. [in Ukrainian].
2. Vokalchuk, H.M. (2004). *Avtorskyi neolohizm v ukrainskii poezii XX stolittia (leksykohtrafichnyi aspekt)* [Author's neologism in Ukrainian poetry of the 20th century (lexicographic aspect)]. Rivne: Scientific Publishing Center «Perspektyva», 524 c. [in Ukrainian].
3. Zhizhoma, O.O. (2003). *Indyvidualno-avtorski novotvory v poetychnomu dyskursi 80–90-kh rokiv XX stolittia* [Individually-authored neologisms in poetic discourse of the 80s–90s of the 20th century]. avtoref. dys. na zdobuttia nauk. stupenia kand. filol. nauk: spets. 10.02.01 «Ukrainska mova». Donetsk, 18 s. [in Ukrainian].
4. Stefurak, R.I. (2022). *Leksychni zasoby vyrazhennia obraznosti v poetychnomu teksti Bohdana Tomenchuka* [Lexical means of expressing imagery in the poetic text of Bohdan Tomenchuk]. *Vcheni zapysky TNU imeni V.I. Vernadskoho. Seria: Filolohiia. Zhurnalistyka* [Scientific Notes of V.I. Vernadsky TNU. Series: Philology. Journalism], vol. 33 (72), № 4, pp. 72–76 [in Ukrainian].

5. Kulyk, O.D. (2022). Okazionalizmy yak movnyi zasib stvorennia epatazhnoi reklamy [Occasionalisms as a linguistic means of creating shocking advertising]. *Vcheni zapysky TNU imeni V.I. Vernadskoho. Serii: Filolohiia. Zhurnalistyka* [Scientific Notes of V.I. Vernadsky TNU. Series: Philology. Journalism], vol. 33 (72), № 3, pp. 17–22 [in Ukrainian].
6. Hromyak, R.T., Kovaliv, Y.I., & Teremko, V.I. (Eds.). (2007). *Literaturoznavchyi slovnyk-dovidnyk* [Literary Dictionary-Reference]. Kyiv : Akademiya, 752 c. [in Ukrainian].
7. Tytarenko, M. (2019). *Komunikatsiia vid nulia. Esei dlia Mani* [Communication from zero. Essays for Mania]. Lviv: Old Lion Publishing House, 232 c. [in Ukrainian].
8. Skopnenko, O.I., & Tymbalyuk, T.V. (Eds.). (2007). *Mala filolohichna entsyklopediia* [Small Philological Encyclopedia: Reference Book]. Kyiv: Dovira, 478 c. [in Ukrainian].